

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Psalm 113 : 1 – 9	Auteur:	Ds. A.J. Schalkoort
Jaargang 2	Nummer 2018-05	Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen	

De Heere verhoogt de armen en nooddriftigen.

Psalm 113

De auteur van deze psalm is ons onbekend. Deze psalm is de eerste van de lofzang, want Psalm 113 behoort tot het Hallel. Dat zijn de psalmen 113-118. Bij het laatste Avondmaal heeft Jezus met Zijn discipelen dit Hallel gezongen. Matthëus meldt: “En als zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de Olijfberg.” Matthëus 26:30, Markus 14: 26.

De indeling van deze psalm is als volgt: de oproep om de Heere te loven. (verzen 1-3). Waarom Hem te loven: om Wie Hij is (verzen 4,5) en: om wat Hij doet (verzen 6-9).

Vers 1. In dit vers komen we de bekende Hebreeuwse oproep tegen: Hallelujah. Letterlijk betekent het: “Prijst God” Het woord is een samenstelling van hallelu en Jah.. Jah is een verkorte vorm van Jahweh, in de Statenvertaling vertaald met HEERE. Hallelujah komt 22 keer voor in de psalmen. Het woord staat altijd aan het begin en/ of aan het slot van een psalm maar nooit ergens halverwege.

De grondtoon is de lof van de Naam des Heeren, omdat Hij Die zo hoog en verheven is, nochtans laag ziet vanuit de hemel op deze aarde en in het bijzonder ziet op de armen en nooddriftigen. In dit verband denken we aan wat de Heere spreekt door middel van de profeet Jesaja: “Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden.” Jesaja 57:15.

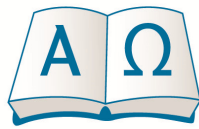
Dat maakt meteen duidelijk dat het hier niet alleen gaat om armen, materieel gezien, maar vooral de armen van geest die vertrouwen op de Naam des Heeren.

De knechten des Heeren worden opgewekt om de Heere te loven. De dienaren van de Heere in het heiligdom zijn toch de eerste die het volk moeten voorgaan in het loven van de Naam des Heeren. De Levieten begonnen met Hallelujah, waarna het volk deze roep herhaalde.

Vers 2. Israël dient geen onbekende God. Hij heeft Zich aan dit volk geopenbaard, Zich kenbaar gemaakt door Zich met name te noemen. Zijn Namen zeggen wie Hij is. En de Naam van de Heere, de God van Israël is door geen tijd en ruimte beperkt. Hij is de eeuwige. Het valt op dat de Heere telkens bij monde van de profeten moet getuigen dat er naast Hem geen andere God is. “Wend u naar Mij toe gij einden der aarde en wordt behouden want Ik ben God en niemand meer.” Jesaja 45:22. Dat was nodig voor een volk dat steeds weer geneigd was de afgoden van de heidenen te aanbidden. Wie is gelijk de Heere, onze God! Wie daaruit mag leven wordt bewaard voor afgoderij.

Vers 3. Het is het verlangen van de dichter dat de Naam des Heeren niet alleen gekend wordt door het volk van Israël maar ook door al de volken van de aarde, van de opgang van de zon af tot haar nedergang en dat niet allen nu in de tijd maar voor eeuwig. We merken hier de geest van de profetie bij de dichter waar naar voren komt dat Gods heil in Christus niet alleen bestemd is voor het volk van Israël, maar voor al de volkeren der aarde. Hetzelfde komen we b.v. tegen in Psalm 86: 9, waar David getuigt: “Al de heidenen, Heere! Die Gij gemaakt hebt, zullen komen en zullen zich voor Uw aanschijn nederbuigen en Uw Naam eren.”

Vers 4. Wat is de dichter door de Heilige Geest geleid, diep onder de indruk gekomen van Gods grootheid en goedheid! Wie kan er met deze God vergeleken worden? Die zo hoog woont, ja Die zeer hoog woont. Boven alle heidenen, boven de hemelen is Zijn heerlijkheid. Hij is hoog niet alleen boven Israël maar ook boven de heidenen. En Die tegelijk laag ziet. Ja Die zeer laag ziet. Zeer hoog en zeer laag. Oneindig hoog en diep! Hij Die de Schepper is van hemel en aarde, is de Heere en Koning van al Zijn schepselen. Hij woont in de hoge boven al het geschapene. Hij is de rechtmatige eigenaar van al het geschapene. Daarom is het zo God ontierend wanneer wij Hem niet als onze Koning willen erkennen en Hem van harte liefhebben en Zijn geboden gehoorzamen. Wat zal er gebeuren met allen die voor Hem in dit leven niet wilde buigen? Tegen hun zin in zullen zij in het oordeel moeten erkennen dat Hij God is.

Vers 5 en 6. Wie is gelijk de Heere, onze God? Zo roept de dichter in verwondering uit. En zo heeft het volk Israël het jaarlijks in verwondering mogen bezingen, gedachtig aan Gods verlossende macht. Psalm 113 is vooral een Paaspsalm. De Heere, Die Zijn volk verlostte uit de Egyptische slavernij, Die de geringe, zo was het volk wel in vergelijking met de wereld-machten in die tijd, uit het stof opricht en de nooddruftige uit de drek verhoogt. Ja, zo neder-buigend goed is de Heere, want door onze val in Adam zijn wij met z'n allen in het stof en de drek terecht gekomen. Zijn wij het beeld Gods kwijt geraakt. Wat een wonder dat de Heere gedachten des vrede heeft gehad en dat Hij Die zo zeer hoog woont, ook zo zeer laag ziet! Zijn zien was ook een daadwerkelijk komen uit de hoge naar beneden, uit Zijn hemelse heerlijkheid tot in het stof en de drek. Want niemand heeft zo volmaakt deze psalm gezongen, beleefd en vervuld als de Heere Jezus Christus. Na het Heilig Avondmaal, toen zij de lofzang gezongen hadden (het Hallel), gingen zij uit naar de Olijfberg. Ging Hij heen om te lijden en te sterven, om aan Gods recht te voldoen, om zo het geringe op te richten en de nooddruftigen uit de drek te verhogen. Daarom mag er nu een ontelbare schare zijn die uit het diensthuis der zonde verlost wordt, uit de slavernij van de zonde.

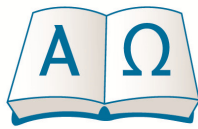
Vers 7 en 8. Hij komt om te bevrijden, om op te richten, om te reinigen, om te verhogen. Geringen, nooddruftigen. Om rebellen en vijanden, hoeren en tollenaars te maken tot kinderen van de hemelse Vader. Zelfs een ereplaats wordt gegeven: om te doen zitten bij de prinses Zijns volks." De betekenis is dat de armen en nooddruftigen Gode gemaakt worden tot koningen en priesters. Zij zullen eeuwig met Hem regeren. Een duidelijk voorbeeld zien wij in Jozef die in Egypte eerst vernederd werd en toen verhoogd als onderkoning van de Farao. De Heere gebruikte hem om zo een heel volk in het leven te behouden. Heen wijzing naar de meerdere Jozef Die Zijn leven gaf voor de Zijnen.

Vers 9. Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, een blijde moeder van kinderen. Hoewel de dichter in deze psalm geen namen noemt van hen die onvruchtbaar zijn, mogen we toch denken aan bijvoorbeeld Hanna, de moeder van Samuël. Toen hij als door een wonder geboren werd, zong zijn blijde moeder: "De Heere maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft de geringe uit het stof en de nooddruftige verhoogt Hij uit de drek om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij de stoel der eere doe beërven; want de grondvesten des aardrijks zijn des Heeren." 1 Samuel 2: 7, 8. We denken ook aan Sara. Van haar lezen wij in Hebr. 11: 11: "Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen, om zaad te geven en boven de tijd haars ouderdoms heeft zij gebaard; overmits zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd had." En vooral denken wij aan Maria de moeder van Jezus, die mocht getuigen: "Mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker: omdat Hij de nederigheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien." We moeten bedenken dat het een vernedering was voor een vrouw in Israël die geen moeder kon zijn. De Heere ziet in ontferming neer op hen die veracht worden om hun onvruchtbaarheid. Verder: de verachten en onvruchtbaren, het geringe en de nooddruftigen, zijn het beeld van Gods kerk op aarde de eeuwen door. De profeet Jesaja laat troostvolle woorden horen: "Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt! Maak geschal met vrolijk geschal, en juich, die geen barensood gehad hebt! Want de kinderen der eenzame zijn meer, dan de kinderen der getrouwde, zegt de Heere." Jesaja 54:1.

Wie is gelijk de Heere, onze God? Dat mogen we wel in verwondering getuigen als wij Zijn grote werken in de Schepping en herschepping overdenken.

Te lezen Schriftgedeelten en te zingen Psalmen:

Psalm 113, Mattheus 5 : 3, Mattheus 26 : 26-30, Markus 14 : 22-26, Jesaja 45, 54 en 57,
1 Samuel 2, Lukas 1: 46-56;
Ps. 72 : 2, 6, 7; Ps. 86 : 2, 5; Ps. 113: 1-5; de Lofzang van Maria: 1-7.

Gespreksvragen:

1. Probeer aan te geven hoe de Heere Jezus vervuld heeft wat Hij zelf gezongen heeft in de Psalmen 113- 118, het Hallel.
2. Wie wordt bedoeld met de armen en nooddruftigen? Is Gods oog ook op de armen die dat zijn materieel gezien? Noem wetten uit het Oude testament waar de Heere Zijn zorg voor de armen betoont. Hoe moet onze zorg voor de armen vandaag zijn?
3. Welke troost mogen wij ontvangen wanneer we weten dat God enerzijds zo hoog verheven is in de hemel en anderzijds zo dichtbij komt hier op aarde?
4. Vergelijk de Lofzang van Hanna met die van Maria. Zou het kunnen dat Maria de lofzang van Hanna in haar gedachten heeft gehad toen zij haar eigen lofzang zong?

Ter verdieping:

1. Heeft Maria de inhoud van haar lofzang wel doorgrond gezien haar onbegrip over haar Zoon later? (Denk aan de twaalfjarige Jezus in de tempel). Was haar lofzang daarom niet oprecht? Langs welke weg heeft Maria de inhoud van haar lofzang beter leren verstaan?
2. Veel aandacht wordt in deze Psalm gegeven aan de onvruchtbare (vs.9). Waarom was het zo erg voor een vrouw in Israël die geen moeder kon worden? Wat betekent dit voor vandaag als het gaat om kinderloosheid? Hoe gaan we om met echtparen die kinderloos zijn?

Aantekeningen: